

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutra, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojino izdanje stane:**
za jedan mesec f. 50, izven Avstrije f. 1.40
za tri meseca f. 2.60 : : 4.—
za pol leta f. 5.00 : : 8.—
za vse leta f. 10.00 : : 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se
najomiti ozir.

Pozamično številko se dobivajo v prodajničnih tobaka v Trstu po 20 nđ., v Gorici po 25 nđ. Sobotno večerno izdanje v Trstu 30 nđ., v Gorici 40 nđ.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"Edinost je moč!"

Primite ga, primite ga!

Saj ste že gotovo ališali o tatu, ki je, v trdni nadi, da tako najložje odneso svoje pete pred neizprošenimi orožniki, upil na vse protego drveč po ulici: **Primite ga, primite ga!** Da je le obrnil pozornost od svoje nečastivredne osebe, upil je, naj primejo — kogarsibodi!

To taktko drznega in prefriganega tatu uporabljajo tudi naši nasprotinci. Ta pripovedka o tatu, ki je kričal „Primite ga, primite ga!“ pričala nam je danes takoj v spomin, ko smo slučajno vseli v roke nekemu nemško-nacionalnemu listu, ki izhaja v lepi prestolnici zeleni Štajerske, v ultranemškem Gradcu.

„Grazer Tagblatt“ se zove ta list, ki služi, kakor povedano, skrajno nemški nacionalni stranki. Ta list smo torej vseli v roke. Od daleč že svol nas je v oči masten naslov uvodnemu članku: „Die Masslossen“ — nezmerneš! To pa treba čitati, dejali smo sami pri sebi, kajti uverjeni smo bili takoj, da je članek naperjen proti nam Slovencem! Kdo drugi bi neki v širni državi nasišel naslov — nezmerneš! Saj so vse, kolikor jih je Bog dal krog nas, krotki kakor ovčice in ponisti kakor goležčki — le mi Slovani ne moremo zatajiti svoje nasilne in divje narvi: da ninaš, imeli bi v Avstriji uprav idilično življenje.

Tat je kričal drveč po cesti: **Primite ga, primite ga!** — tudi naši nasprotinci se dero, slično čarštanju, ki po somnju ljudi slepari: **Zalotite jih, zalotite jih — slovansko nezmerneže!**

Taka je njih takтика: Reci mu, da ti on ne poreče!

Slovenci smo torej nikdar siti nezmerneši, tako je čitati v „Grazer Tagblattu“ črno na bele.

Oglejte si le odurno sliko, kakor jo je naslikal graški Velikonemec o nas Slovencih! Pri tem pa prepričamo vsakemu na prsto voljo, da stori, kakor hode: smeje naj se pri pogledu na to sliko, ali pa naj se jesil! Je pa tudi res tako, da se človek mora jesiti in smejeti: smejeti hrivavemu glasu po cesti drvečega tatu, jesiti pa na slepoti onih, ki še vedno ne vedo, kdo je tat, in ki še vedno iščejo tatove po navodilih — tatu!

Torej čujte, kaj pripoveduje „Grazer Tagblatt“ strmečemu svetu.

* * *

Da-si je slovanska poželjivost v Avstriji že davno postala pregovorna, vendar so se osvedčili že le po odstopu ministerstva Taaffe-ovega, da ta poželjivost nima dna in da je ni mogoče nasiliti. Sedmorica Slovens-

cev v Hohenwartovem klubu je — prosimo, držite se za trebuh, da kdo ne poči — gospodar situacije. Ta sedmorica pritsika neizprošno (!) na svojega voditelja in s tem tudi na „našmočnejšo koalicijo stranko“ in na vlado. Nemci pa ne skrbe za nikako protitežje toj slovenski gibnosti. To izborni položenje svoje izkorisčajo Slovenci brez pomislika. In dosegli so res mnogo v dobi Windischgrätzovi. Tu naštova nemško-nacionalni list razne „pridobitve“ Slovencev. Omenjajoč gimnazija v Kranju, pravi, da so bili časi, ko bi bila ta slovenska pridobitev provaročila strašansk vihar po vsej nemški Avstriji. To je bilo tedaj, ko so še sanjali o nemški državi. Sedaj pa so postali Nemci skromni in tiki; morda tudi previdnejši, ker nodežo tratrati svojih sil v obrambo onega, kar je postal utopija: ali po lastni krvidi ali po ptuji premoči. Toda ta resignacija ima svoje meje, kjer bi samozatajevanje postal izdajstvo: to mejo bi prekorčili, skoč ne bi se uprli napadom slovanstva na nemško zemljo. A tu gre uprav za take napade najdrznejše vrste. Kajti Slovenci niti ne misijo na to, da bi vsprijeli od vlade na račun to, kar jim Nemci prepričajo brez boja. Oni hočejo potujega denarja, plena, pridobitve. Tu nam slika Graški arditež vse grozote, za slučaj, da se osnujejo v Celji slovenske vsporednice, da se imenuje jeden Slovenec avtovalcem deželnega sodišča v Celovcu in da postane kak Slovenec podpredsednikom višjega deželnega sodišča v Gradcu. Potem pa vsklikva obupno: In tako ni nobena stvar ved varna pred veledomišljivostjo tega narodiča, česar sedmorica vladnih opröd si domislja, da more terorizirati parlament in privojevati si vse svet. Temu treba postaviti zagrajo. Ali Nemci ne smejo čakati, da koalicija in vlada kaj ukreneta v tem pogledu; kajti dotlej bi bile izgubljene bogate nemške zemlje. Sami se morajo Nemci braniti. In sicer tako, da volijo v parlament same odločne, recte nemško-nacionalne poslanke.

Slednjič nam je privočil Graški Velikonemec že tole plusko: Hinavstvo o državni potrebi koalicije prepuštim le Poljakom in Slovencem!

Ali vam je zadosti, dragi čitatelji, tega namškonacionalnega zavijanja, podtikanja in hinavstva? Ali ni ta nemškonacionalni stup prirejen prav po receptu onega tatu, ki je kričal po cesti: **Primite ga, primite ga?**

Prostor nam ne dopušča, da bi se spuščali v podrobnosti vse te dolge vrste šumn-

— A moja prisega? zadrhti mati.

— Ne vež vas več! Nekaj mesecov še in minolo bo tretje leto, in mimo tega vam tudi povem, da Miliča ni več.

— Poginil? zgane se Uršula, ali je mogče? A kdo ti jo povedal?

— Alapićev poverjenik Drmačić. Zavzet za prihodnost svoje sestre, poslala sem ga vdrugič na Turško. In pride v Banjaluko. Drmačić je zvedel od očevidec, da so za upora vse krščansko sužnjo pobili, moj njimi tudi Miliča in Mogejča. Drmačić je bil na Mogajčevem grubu. Roke so ti torej svobodne.

— Kje je ta človek, kje? reče rasburjena Uršula.

— Ali naj ti ga dovedem?

— Dovedi! Konjaka gre iz sobe in malo potem privede Zofijo za roko in koj nato vstopi Drmačić, kateri postoji pri vratih, motré sedaj Uršulo, sedaj Zofijo, katera je sedla k materi in plaho gledala razcapanca.

— Vaša milost, pokloni se zakotni pisar, vi ste imeli to milost, da ste poklicali mene nevrednega grešnika k sebi.

cenj, zatožeb in obdolženj; le nekoliko splašnega odgovora bodi nemško-nacionalnemu hinavcu in zavijalu.

Na očitanje slovenske nenasilitjivosti ni da bi članek odgovarjal zaravn, ko se sironi Slovenci mučimo še le z abeedo o politički in narodni svobodi; in mnogo mnogo se nam bude učiti, predno dospemo do mejnika med resnico in popolno jednakopravnostjo in poželjivostjo po tuji lasti. Mi že za to ne moremo segati po tuji lasti, ker so nam naše moči preskromne za tako delo in ker moramo napenjati vse svoje sile, da branimo — svoje. In uprav razlike med sedanjim narodnim razmerjem v alpinskih deželah in po Primorskem in med nekdanjim je najbolj dokaz, da Slovani nismo segali nikdar po tujih tleh, pač pa prida nebroj ponemčenih in poitaljančenih a po svojem korenju slovenskih krajevnih imen, da smo se Slovenci vedno le umikali in da nismo nikdar napredovali. Dá, ta neverečna krajevna imena po sedaj nemških alpinskih dežalah so žalostna pripoved o slovenski požitljivosti, otroški mohkobi in golobji narvi Slovanov. Ta zgodovina nam pravi, da naša narav ni bila nikdar prikrojena za ofenzivo in da je bila tudi v defensivi nedostatna. Ta naša narav je naša narodna — nesreča.

Glašen krokot pa mora vzbuditi basen „Grazer Tagblatta“ o terorizmu slovenske koalirane sedmorice na ves parlament in na vlado. V tako početju treba res prave nemškonacionalne predraznosti in lažnjivosti, kajti le malokateremu je dano, da bi mogel tako držno biti v obraz resnici. Ne pričakujte od nas, da bi se zaresno bavili trditvijo, da je Hohenwartova stranka najmogočnejša in najuplivnejša v koaliciji. Taka pretiravanja obsojajo se sama, kajti javna tajnost je, da se je koalicija zasnovala v prvi vrsti v ta namen, da se nemško-liberalna stranka reši popolnega propada, oziroma, da se prepreči volina preosnova, po kateri jedini bi mogli priti avstrijski Slovani do primerno veljave. Nemškobilateralna stranka se kaže res na videt nekolika zmernejša. Toda uprav ta okolnost priča, da so Nemci prav dobro godi pod sedanjim sistemom ter da ne bi hoteli spraviti v nevarnost tega sistema po preveliki odkritosrčnosti. „Grazer Tagblatt“ se sklicuje sicer na vsporednico v Celju, na Kranjski gimnaziji in pa na zahteve Slovencev z ozirom na osebje pri deželnem sodišču v Celovcu in pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Na to bi bilo odgovoriti, da bi se s temi zahtevami istotako oglašali pod takim ali takim sistemom, ker nam jih narekuje skrb za

— Da, reče Uršula, a vež li domu?

— Vem, odgovori Žegava Šimen, zaradi gospoda Miliča.

— Milič! vsklikne Zofiju, zardi in skoči na noge, ali mati jo prime za roko in posadi nazaj na stol.

— Kaj veš? vpraša Uršula.

— Ej vse vem, ali raje ne bi vedel ničesar, povesi Drmačić glavo, dasi sem izgubljen človek, vendar je v meni trohica kristijanskega srca. Milič je bil zaslužen v Banjaluki.

— Živ? zgane se radostno Zofija.

— Kruti Turki, nadaljuje Šimen, tladijo borno krščansko ljudstvo, da bi se Bog zjokal. Milič, ta plemenita duše, gledal je vse to na svoje oči. In na njegov naštet sklenili so kristijanje, da planejo neko noč na krvniku, a Milič da jih bo vodil. Prokleto izdajstvo! udari pisar z nogo ob tla, dočim se Zofija, zroč nepremično vanj, treso kot šiba.

— Da, nadaljuje Šimen klaverno, izdal jih je tovariš, kristijanje so padli v robstvo, a Milič —

Oglas se računa po tarifu v petitu; za naslove z dodelimi črkami so plačuje prostor, kolikor obsega razvadnih vrstic. Poslane osmrtnice in javnorazhlvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj so pošiljajo uredništvu: ulica Caserma 8. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne spražmajo. Rokopisi se ne vražajo.

Naročino, reklamacije in oglase sprojema upravnosti ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto pošiljane.

„Edinost je moč!“

svojo narodno bodočnost in ker smo uverjeni, da je izpolnjenje teh zahtev postulat pravice z ozirom na narodne razmere in v zmislu obstoječih zakonov. Uprav nezmiseln je sklicati se na te slovenske zahteve v dokaz, da je koalicija Slovencem v prilog. Mi sodimo ravno narobe, namreč: da bi se Slovenci pod kakim drugim zistemom še veliko odločneje in izdatneje oglašali s temi zahtevami, ker bi bili — j e d i n i, kar sedaj nismo. Morda še nikoli ni pri nas v toliki meri veljalo načelo nego sedaj: Divide et impera! Slovensko kratkovidnost naj zahvalijo Nemci, da je prišlo tako in ne drugače. Nas pa mora boleti do srca, da v zahvalo brijejo narce iz nas. Sicer pa: prav nam bodi!

Mi da smo predzni in nenasilitivi! Ako se nam tudi izpolnijo naše gori omenjene zahteve, ne pojde to nikakor na račun naše nenasilitjivosti, ampak to bodo le mrvice na račun onega, kar so Slovencem siloma odvzeli neugodni časi. Kaj pa pravijo k temu nemška gospoda, da se mi Slovenci na Primorskem moramo obupno boriti za najprimitivnejša prava v šoli in v uradu in da se nismo ni za korak približali urešenemu svojih opravičenih zahtev niti v sedanji dobi, ko slovenska sedmorica neizprošno pritsika na parlament in na vlado!. Mi Tržaški Slovenci občutimo presneto malo sad tega „pritsika“. Vsač za narco nas ni troba imeti v naši nesreči! Vi Nemci ste gospodarji situacije, vi sedite pri bogato obloženi mizi, mi pa stojimo — v kotu. Vam se godi dobro, mi pa čakamo zaman — na drobtinice. Vaša zgodovina je zgodovina ekspanzivnosti in ofenzive, naša pa nedostatne defenzive in neodpustne popustljivosti. Ako torej iščete nezmerneže med Slovani, podobni ste onemu tatu, ki je kričal po ulicah: **Primite ga, primite!**

Članek v „Grazer Tagblatt“ bil bi polnoma primeren, ako bi, govoreč o nenasilitjivosti, zamenjali besedico „Slovanov“ z besedico „Nemcev“.

Tako tudi ni vredno ni piškavega groša očitanje, češ, da je to le naše hinavstvo, skoč se hlinimo, da je koalicija državna potreba. — Gospoda, zgrešili ste adreso: vam in le vam so prav blzo oni, ki res trdijo, da je koalicija državna potreba.

Ne varjate torej sveta po taktki onega tatu, ki je kričal: **Primite ga, primite!**

DOPISI.

Iz vspavake doline 31. jul. (Pogreb pok. učitelja g. Rudolfa Dolencia.)

„Non omnis moriar...“

In zdaj še Ti.

— Kaj je? plane Zofija pokonci in razširi roke.

— So odsekali glavo! odgovori Šimen, mirno pogledavši deklico.

— Gorje! vzkrikne obupno deklico in omahne nezavestna v sestrino narode.

— Kdo ti je to povedal? vpraša Uršula ostro.

— Pater, kateri je ostanke vrlega junaka pokopal.

— Zares?

— Kakor gotovo je Bog v nebesih! vzidigne pisar tri prste.

— Pojd! zamaha Uršula z roko in pristopi k Zofiji, katero je Anka na posteljo položila.

— Za sedaj je dovolj, mati, šepne Anka, varujte jo, nezavest jo mine, obrnivši se potem k pisarju, reče: Pojd zmenoj, dala ti bom pismo, da ga poneseš gospodu Alapiću v Vukovino.

* * *

Mali Šimen Drmačić sedi na vrbovem storu ob Savi, da so okrepla za pot v Vukovino. Počasi izvleče iz žepa stekleničko

PODLISTEK.

104

Kmetski upor.

Sgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal Avgust Šenoa. Preložil I. P. Planinski. —

XXVI.

V sobo gospa Uršule prihiti Anka Konjska. Silno razburjena je.

— Mati! reče hitro, ravnokor je prišel sol iz Brezovice v Zagreb.

— Kaj je? prebledi Uršula in plane kvišku.

Neizprosna smrt je zopet posegla v naše vrste, kakor da ji ni še dovolj žrtev izmed učiteljstva v tem letu. Pobrala je že marsikateri cvet z naših livad, pobrala marsikaterga vrtnarja, ki bi bil gotovo vetraino in veselno deloval na vrogojevalnem vru našo mladine, naše nade. Komu se ne krči srce, ko vidi, kako se delavec za delavcem podira v grob, kako pada cvet za cvetom, kako ginejo najboljši sotrudniki izmed učiteljstva. In zdaj še ti, dragi Rudolf!

Mlad, cvetoč, krepak mož se je zgrudil v grob, počelo ga je valovje hladne Vipave, kamor se je šel kopat. Zadela ga je srčna kap.

Novica o njegovi nagli smerti se je razširila bliskoma po vsem okraju, in vsakdo, komur je bil blagi pokojnik le količaj znan, zmajal je z glavo: ni mogoče! Da, res! In še danes, ko je vendar še tri dni, odkar krije našega pobraština neobdučna slovenska zemlja, zdi se mi nemogoče — ko sem osvedčen, da je britka istina. — Navalič silni vročini so nas je zbralo dne 29. julija na vrapški Planini šestnajst tovarisov s Kranjskega in Primorskoga, da spremimo nezabuena pokojnika v večnemu poditku. Gotovo bi bilo došlo še več sobratov, da ni bil ta dan po mnogih krajin sklep šol. leta. G. okr. šolski nadzornik je bil zadržan vsele bolenski.

Ob določeni uri, ko je naznani mrtvinski zvon, da se nam je posloviti od telesnih ostankov drugega rajnika, 'zapel' so domači pereci svojemu bivšemu vodji „Slovo“ pred šol. poslopjem, učitelji - tovarisi pa „Blagoru“ pod vodstvom gosp. Perneta. Tu si videl zbrano vso planinsko faro od šolskih otrok pa vse do osivelih in sključenih starškov. Glasen jok se je razlegal od vseh strani, ko so vzdignili krsto in nesli v spremstvu štirih g. duhovnikov v cerkev. Po dovršenih molitvah je stopil pred oltar domači župnik pred. gosp. J. Mikš ter v ganljivih, sreču pretresajočih besedah slavil pok. zasluge, priporočal ga šol. mladini in soobdanom v molitev. Nikar naj ne zabijo njegovih naukov. S tem pokazejo, da znajo vredno ceniti spomin svojega ljubljenega učitelja. Slednjid je reklo tolažljivo besedo tudi sorodnikom: „Saj je bil pokojnik krščansko čudež in krščansko živec mož. Upajmo torej, da mu je večni Sodnik milostljiv.“ Med govorom in po govoru nisi videl suhega odesa v cerkvi. Črno sv. malo je daroval domači gosp. župnik, petje in orgljanje je oskrbel g. nadučitelj iz Štanjel.

Tovariši so zapel v slovo ganljivo žalostnik: „Nad zvezdami“, in dolgi mrtvinski sprevod se je jel pomikati proti pokopalšču, kjer so domači pereci zopet zapel „Jamico“, pod našim dragim Rudolfovom je pa zavezal odprt grob. Votlo je grmela prst na njegovo krsto, točno je odmeval jok pokojnikove soprove, njegovih bratov, sester in drugih sorodnikov. Plakali so za njim njegovi soobčani, sažalo se je oko tovarisov in znancev, ihteli so nedolžni otročiči za svojim skrbnimi, dobrimi očetom.

Da, neizprosna, brezrorna si, o smrt! Mili družici, kojo si je nedavno izbral pokojnik v življenje, iztrgal si iz naročja ljubljenega soproga, bratom in sestram drugega brata, planinski mladini vestnega in marljivega učitelja, Planincem pa dobrega soobčana in skrbnega svetovalca v vseh za-

žganja in napravi dva, tri poširke. Ali s steklenico vred mu izpolne iz žepa tudi pismo ter pade na tla.

— Oho! toliko da ga nisem izgubil, znamrma advokat. Ná, tu budi! in položi pismo na klobuk, kateri leži v travi tik njega.

Drmačić je bil danes silno žejen, izprazni celo steklenico in začne po svoji navadi modrovati. Čemu je Zofija vzkrivila, ko je žula za Miličeva smrt? To je bil danes téma Šimnovskega modrovanja. Gledaje v tla, obtidi mu oko na pismu. V tem pismu se utegne to zvedeti. In seže z roko, ali jo hitro umakne. Zamislil se. Eh! Ali bi? Ali ne bi? Bi! prične štetni gombi in razpečati pismo, v katerem čita nastopno:

Egregie domine!

Da je Ambrož umrl, menda veste, se dej je laglje delati za ženitev Gavra Tahija z mojo sestro, kateri je že naznanjena po Drmačići Miličeva smrt. Delajti vi s svoje strani in tudi Stepko bo delal. Tahij se še obotavlja. Javiti vam moram, da se kmetuje okoli Soseda silno upirajo. To mi je neki

devah. Iz naše sredine si pograbila iskrečega prijatelja, nezabnega sodruga. O smrt, proti tebi ni leka, človeški duh te ne zmore, a nekdo drugi je nad teboj in nad nami!

Potrege srca smo se vrnilii s pokopalšča. Bila je blizu 1. ure popoludne. Pod gostoljubno streho planinskega župničča smo se potem sbrali k obedu, kjer se je izrekla ranjoca spominu iz duhovniških kakor tudi iz ust pokojnikovih tovarisov marsikatera ganljiva beseda. Rajnik je bil sploh priljubljena oseba, ki je dobro vedel, kako kravovo potrebna je sloga med duhovščino in učiteljstvom. Kako blagodejno vpliva taka sloga na naš narod in tudi na medsebojno sporazumevanje, počazalo se je pač ta dan, ko so se gospodje duhovniki in učitelji vdeležili pogreba svojega sobrata.

Kmalu se je približal čas ločitve. Bratski smo si segli v ročo, želeč, da se v jednakostni pričnosti ne snidemo več tako neglo. — Nem dokaz, kako živahan in vesel držabnik je bil pokojnik, je že to, da smo dokaj čutili njegovo odsotnost. Ni ga več med nami! Krije ga hladna zemlja, duša njegova pa glede — to upamo — z nebeskih višav na nas, nekdanje sotrpine, katerim je določena še daljša ali krajska trajeva pot v življenju, kjer je on že vse prestal. Z Bogom, dragi Rudolf! Prozgodaj te je strila smrt. Ni te več med svojimi drugimi, ni te več med nami. O, nezmagljiva smrt! — Ne! Misel, nuda, ki je modnejša kot smrt; up, ki premaga grozo smrti, ta živi med nami; ta misel nas bodri, ta nuda nas tolaži. Ko tudi mi doženemo tek svojega bornega življenja, v katerem nam je bilo prebiti toliko britkosti in nadlog, tedaj pa dragi Rudolf, snidemo se gori, kjer se bomo vekomaj skupno veselili.

•
Saj križ nam sveti govori,
Da vid'mo se nad zvezdami,
Da vid'mo v raju večnem se
— Nad zvezdami!
•
•

Naj dodam še nekoliko črtic iz življenja pok. R. Dolenca!

Rojen leta 1868. na Godah pri Vipavi obiskoval je po dovršeni ljudski šoli tri gimnazialne razrede v Gorici. Posvetivši svoje moči učiteljstvu stanu, završil je z dobrim veseljem nauke na udit. pripravnici v Kopru I. 1887. Sposobnostni ispit je napravil leta 1890. Prvo službo je dobil v Trnovem pri II. Bistrici, posneje je učiteljeval zapored na Suhoriju, v Orehek in Vipavi. Dne 13. aprila 1891. je bil stalno nameščen v Podgrad, od koder je prišel pred letom na Planino.

Rudolf Dolenc je bil nadarjen človek. Govoril je poleg slovenskega tudi nemški, hrvaški in italijanski jesik. Znal je orgljanter igral na klavir in gosli. Poskusil se je tudi na pisateljskem polju, in lahko rečemo, da ne bres veselja. Osobito njegov humor pomni marsikedo. Jesik je znaši sušati na govornikom odru kakor malokedo.

V svojem poklicu je bil zelo marljiv in veden ter dosegel na vseh krajin svojega poučevanja prav dober učni vesel. Poleg dragih domačih je najzlastnejše ljubil svojo domovino, in amelo redem, da bo pričal še posnim unukom marsik spomin o njegovem delovanju — glasen pomenik, da Rudolf Dolenc ni živel samo s besedo za milo do-

dan poročil Stepko. Nu delajte si preved preglavice zaradi tega; pogibel bo skoro pri kraji, lahko bomo upor udušili, ali za nas je to v toliko dobro, da se bo stari volk omehčal. Potem takem ravnajte, kakor najbolje veste in snate. Ko pokopljemo Ambroža, pojde moja mati v Mokrice k Stepku, da bo odnotil kopala rove proti Sosedu. Toliko, da se boste znali ravnat. Pozdravljajo vas, se vam klanja

Vaša služabnica

Ana Konjška
od Konjčine.

— Oho! skoči pritlikavec na noge, Tahij in Uršula se spravljata preko moje glave, pa da bi še vznaprej sedel Tahij na Sosedu! Dobro, da vemo! V zlato si dam okovati svoj tretji gomb. Hal Ha! Ha! se našmeje, gospoda znajo torej tudi biti sleparji! Bene! Sedaj se kažipoti menjajo.

Advokat spravi pismo v nedrije, prepiše se čez Savo — in ne gre v Vukovino.

(Dalje prih.)

movino, marveč tudi z delom. To seveda ni bilo povsed in vsakemu ljubo, a tu ob odprttem grobu bodi pozabljen vse gorje, da si ga je pokojnik moral izpiti polno čašo v kratkih sedmih letih svojega učiteljevanja. Nočemo več ponavljati zaprtih ran, toda mi, ki smo še njim trpeli in še njim se tolažili, lahko povemo na vsa usta, da slov. učitelju še z daleč ne sijo oni lepši dan, katerega nam nekateri še zavidajo.

Veselje do stanu, veselje z lastnim veseljem je še vedno, sicer ne najslabše, a često jedino plačilo na trud in snoj, a vedenje vi, ki nas ne razumete, vedi ves svet, da so ti veselji tudi trajnejši kot človeški darovi; to plačilo več zaledje kot teški zlati in ves posvetni namen. Teh, dragi Rudolf, ne moreš tebi vseti več noben sloben jesik, noben sovražen predstojnik, in po teh veseljih, upamo, sodil te je tudi neskončno usmiljeni, vsevedni Bog. Dobil si sanje usluženo plačilo, kakorinega ti ne more dati svet.

A tebo ni več!

Previdnost bojja te je poklicala k sebi, ali somo, kateri si sedem let polagal v minda sreča slovenske dece, vekalilo bode, trojni veselji obrode krasen sad. Non omnis moriar.

Bodi ti zemljica lahka! Bog ti daj večni mir in večna luč naj ti sveti!

Z Bogom! Dragi Rudolf!

Dobravec.

Iz Osake v Goriški okolici, dne 25. julija 1894. (Isv. dop.) Prosim slavno uredništvo cenjene „Edinosti“, da blagovoli vesprejeti v svoje predale nastopno v odgovor na dopis „Od nekod“ v 87. številki, večerno izdanje.

Gosp. dopisnik je povdarjal pred vsem, da sem se svojim dopisom dregnili v srčenovo gnezdo. Dobro, tega se ne strašim, četudi mi žuga gospod dopisnik, da, ako me prvi iz gnesda izleteli srčen ne opika dovelj, so že pripravljeni drugi sa to. To je strašno, sareš, kajti mi na kmethi smatramo devetoro srčenovih pikov za toliko, kolikor jeden gadji pik. Torej smrtna nevarnost, to je strašno. Sedaj pa se mi res tresjo hlače. Toda Kranj pravi: Korajša velja! Torej k stvari!

Ker sem se kot ud o. kr. okrajnega šolskega sveta čutil faljenega po prvem dopisu z Goriškega, odgovoril sem nekako „Klin s klinom“, ali nisem opravljal osebnosti na dan, ampak ostal sem le pri stvari. Svojega odgovora sicer nisem podpisal s polnim imenom ali vendar takim, da more vsakdo takoj sposnati dopisnika. Jas sem se torej pričel očitno boriti za pošteno stvar, ne pa s kinko na obrasu ali zakoton issa grma. To je omogočilo g. nasprotniku iz srčenovega gnezda, da je privilekel osebnosti na dan. G. dopisnik se je lotil moje preteklosti, ali vedite, da jas mirno vestjo in čistim srečom gledam v svojo preteklost. Moja vest mi ne očita ničesar, vas pa, gosp. dopisnik, poslivjam tem potom, da v tem pogledu prideš na dan s dokazi o takih dejanjih, kajih bi se moral jas sramovati! Vi ste morda učenjak, in se rogate nam semjanom. Ali vedite, da tako postopanje je pobalinsko. Ako ste poštenjak, kinko ras obras, da se bova videla s lico v lico! Na bododenje dopisu podpišite se se svojim polnim imenom, da bodo vedeli s kom mi je posla. Ako pa Vi gosp. dopisnik v jedni prihodnjih številki „Edinosti“ ne navedete dokazov — pod katerimi bodo bleščalo Vaše slavno ime — o moji slab preteklosti, potem Vas imenujem še naprej grdim obrekovalcem ter skruniteljem tuje časti, ki je človeku najdražji biser.

Toliko o moji lastni zadavi. Kar se pa tiče okrajnega šolskega sveta, govorilo se bodo drugod in ob drugi priliki. In ker ostajam popolnoma pri svojem dopisu „Iz Goriške okolice“ v št. 83 cenjenega lista „Edinosti“ in ne prekličem ni petic, prosil bi sl. uredništvo, da bi isto v služaju nadaljevanja te polemike objavljalo ime dopisnika, aki noče izgubiti naslov nepristranskega lista.*

Za danes budi zadosti in si pridržujem odgovarjati kot napadeni stranka na vse podrobnosti potem, ko bodo znano ime dopisnika, da bodo jasno dřitateljem „Edinosti“, kje tiči vstop temu prepiru.

Odlčnim spoštovanjem

Josip Faganel.

* Mi menimo, da smo postopali povsem nepristransko in lojalno ob tem prepiru, kajti dali smo besedo jedni in drugi strani.

Političke vesti.

Narodni spor. Pod tem naslovom se poča tudi dunajska „N. Fr. Presse“ z narodnimi boji po Istri, seveda z namenom uveriti svet, da so le Slovani krivi na vseh bojih. V Pasinu n. pr. da so Italijani po nezasiljanih agitacijah Slovanov pritisnili ob sid, vendar da se v novejšem času italijanski živelj zopet popenja na površje. To da so dokazale poslednje volitve v upravnih davčnih občin pasinske in to dokazajo tudi prihodnje volitve v občinski zastop. — Izjava o dviganju italijanskega divlja v poslednjem času jemljemo na znanje, le želi bili, da bi gosp. dopisnik navel prav varok temu dviganju. S tem bi še najbolje osvetil sedanje odnosajo po Istri. Sicer pa mu povemo, da dela račune brez krčmarja kar se dostaja bodičnih volitev v občinski zastop. Gospodji evtejo sicer ročice sedaj, ali sedu ne bude. Zato bude še skrbela ogromna vredna prebivalstva. — Kot najnemravnije laž pa moramo označiti trditve dopisnika, da je so pretep v Goligoricu pravordili Slovani iz jese, ker so propadli pri prvo omenjenih volitvah. Pač pa so ga izjavili oni, ki sabljajo na deželo, da tam s nedostojnim vedenjem žalijo mirno prebivalstvo. — Svojim odem pa nismo verjeli, videli, da se dopisnik sklicuje na prevrat v Butetu, v italijanskem smislu namreč, in to v trenotek, ko so ravnokar Italijani propali pri velitvah uprav na sramoteno nadin. Koga hočejo slopit s takimi lašmi? — Slednji se dopisnik veseli, da je vlač respuetila občinski zastop v Podgradu; toda takemu vestnemu poročevalcu bi bila vendar dolžnost, omenjati tudi dogodkov pri italijanski upravi občine Čreške. Kajti razloček je velikanski: v Podgradu probitek v blagajni, v Črešu pa — poneverjanje. Le resnice, le resnico, prijatelji!

Razprava proti Caseriju. Včeraj je nadaljevala razprava proti morilou Carnota. Sodišče je zaslišalo razne prispevke in končalo razpravo s Caserijevim obsodbo. Prvi zaslišan svetnik je bil policijski komisar Cousin, ki je bil izpraveval morilco takoj po sličinu. Za njim so bili zaslišani 4 policijski agentje, kajti so povedali podrobnosti o tem, kakšo so prijeli Caserija. Nadalje sta se zaslišala generala Voisin in Borius, kajti sta bila o napadu s prefektem Rivaudom v voznu s Carnotom; potem sta bili zaslišani dva kirasirška častnika konjiške čete, kajti so spremljevala Carnotov voz. Oba častnika sta izjavila, da je bil napad takoj nepridakov in tako neverjetno nagel, da nikakor ni bilo mogoče ubraniti morilca. Prefekt Rivaud, kajti je bil v postju pobil morilca, povedal je, da je bila policija za časa Carnotovega bivanja v Lyonu izdala razne varstvene napredke, toda iste seveda niso mogle zadoščati, ker je prednji morilec s oditno brenbriščno stavljal lastno svoje življenje v nevarnost v pričo ogromne množice ljudstva. Caserijo je izjavil na predsednikovo vprašanje, da bi bil čekal kje drugod boljše priložnosti, aki so mu umor ne bi bil posrečil v Lyonu (I). Nadalje so izjavili 4 svetniki, da jih je Caserijo sunil v stan, kajti je skušal pobegniti po umoru. Morilco je izjavil na to, da mu je jasno fal, da je ostaval bodalo v Carnotovih prah, kajti drugače bi si bil že napravil pot s bodalom v roki (I). Potem je bil zaslišan policijski nadzornik Elizeja Dubois, kajti je tudi izjavil, da je Caserijo napadel Carnota uprav bliškom, in da torej nikakor ni bilo mogoče zaprediti ga. Konečno so še 4 zdravnik opisali smrtno rano Carnotovo, potem so bili zaslišani nožar Vaux iz Cetta, kajti je bil prodal bodalo Caseriju, dva peka, pri kajtih je bil Caserijo v službi in še koja druga prica. — Vojaku Leblancu, kajti je pripovedoval o obiskih anarchistov v bolnišnicu v Cettu, kamor so hodili razpravljati z bolnim Caserijem, rekel je otočenec jednostavno, da je lažnik. Na to je spregovoril javni tožitelj. Ko je isti razviral teorijo in hudodelstva anarchistov, se je Caserijo porogljivo smehljal. Ko pa je generalni prokurator omenil, da je Caserijeva mati oboleta več Hudodelstva nje sina, ajkalo se je morilco Branitelj Dubreuil, kajtoga je odredilo sodišče službeno, je v uvodu svojega govoru naglašal, da nima ničesar redi v obrano satoženje, kajti isti sam mu je prepovedal braniti ga. Potem pa je skušal sijajnimi argumenti dokazati, da Caserijo ne more biti odgovoren za svoj sličin, ker je poddedoval po svojem očetu bolezen na duhu. Caserijo je pri tem porogljivo mignil z ramo. Opoludne je predsednik dovolil zatožencu, da predstavi svojo „obrano“, kajti pa ni bila druga,

java stražnega sovražnika proti močanju. Predsednik je prepovedal časnikarjem prijavo te „obrane“. Na to so šli porotniki v posebno sobo posvetovati se o stavljjenem vprašanju glede krvide zatezenec. Vrnili so se po nekaj minutah, izjavljajoč soglasno, da so sposnali Caserija krvim umora Carnotovega. Sodišče je odsodilo Caseriju na smrt. Zatotenec je mirno poslušal obsodbo in zaklical „živela anarchija!“ Branitelj je prijavil ničevno pritožbo.

Anarhizem v italijanski vojski. Polumuradna „Gazzetta di Venezia“ javlja: Pri vojnem ministerstvu menijo, da napad pri Galaratti ni bil posledica blažnosti vojaka Murachionija, ampak anarchističke zatrete. Tudi po drugih krajih so bili pripravljeni taki napadi, iz česar je sklepali, da se širi med italijansko vojsko močna anarchistička propaganda. V Gorosiju sta bila ranjena jeden desetnik in jeden vojak po krogljah svojih tovaršev. Tudi na večbah pri Macomenu padlo je več ostrih strelov, ki so pa, na sredo, zadeli le jednega konja. Povsodi so se uvelo preiskave.

Različne vesti.

Odlitovanje. In Berolina javlja, da je nemški cesar podelil orožniškemu polkovniku v Trstu, pl. Marchettiju in predstojniku zdravnišča v Opatiji, polkovniku Wachterju kronin red II. vrste.

Izlet v Postojino. Nada je opravičena, da bodo Trški Slovenci dostenjno zastopani na slavnosti Postojinski. In Postojine poročajo, da se udeležniki oglašajo v velikem številu. Poleg Hrvatov pride tudi 30 Čehov. Čisto novo med Slovenci so proste vaje s kiji, koje bodo prosvajali Celjski Sokoli. Tudi v jami se prirede novi plesi in igre. Sploh je soditi po vseh pripravah, da bodo slavnost nekaj izvanrednega. Opozorjam naše izseljence, da naš poseben vlek zapusti Trško postajo točno ob 7. avgusta.

Zalestno, toda resnično! Novo „popravljeni“ statut koperskega škofovskega konvikta zahteva od svojih gojencev I. kategorije, t. j. takih gojencev, koji se kanijo posvetiti duhovskemu stanu, da morajo dovršiti nauke in latinskega in italijanskega jezika s več kakor povoljnim veseljem. Torej bodoči duhovniki za Istro naj se marljivo učijo latinsko in italijansko, slovanščino jim v slovenski Istri seveda ni treba. To je narobe svet! Zares žalostno, toda resnično! Tako se „popravljajo“ statuti.

Slovenci! Vabimo Vas k veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda, ki bodo v torek 7. avgusta t. l. v Novem Mestu. Odhod iz Ljubljane ob 6:07 uri zjutraj. Prikaz v Ljubljano ob polunoči.

Kot Cirillo-metodijski dar nbral je g. Miha Horvat in 7 krov 80 stotink, katero so darovali po 1 kroso: Miha Horvat, Colja Karol, Trenč Ivan, Kocjančič in Šaher J.; po 60 stotink: Babič Anton in Širočl A.; po 40 stot. Ferluga J. in Krečić; Šmid 30 stotink.

Iz Trsta se nam piše: Tukaj v ulici Castaldi živi žena nekoga devlarja, kateri je tokom nje bivanja v Trstu tako narasel greben, da jo moreš sličati s vsaki priliki rotiti se: „Mi no go bisogno de' ščavi!“ In ta zgrizena Lahonka je rodom iz — Prvačina! Žena ima celo tolpo otrok, a da bi spregovorila s njimi jedno samo besedico v nje lastnem materinem jesiku, tega Bog obvaruj! Nje otroci hodijo popovat k italijanskim gledališčim predstavam in o poslednji veselici društva „Operaia“ mudilo se je Prvački Italijanki tako, da je odpravila svojo deco celo bres vederje k petju. Ta vrla Lahonka ima 18letnega sina, kojega bi rada spravila v koje somenje. Obrnila se je v tej stvari že na š. g. župnika v Prvačini, da bi poisvedela, kako bi mogla dobiti štipendij za svojega otroka. Čestita duhovčina naj nikar ne zamudi poisvedovanja o take vrsti ljudeh, ki so prava nevreč za naš narod. Dotična Lahonska Prvačanka naj bi se obrnila po štipendij kam v Italijo; saj pravi da nima „bisogno de' ščavi“.

Slav. šolskim vedstvom v Istri. — Dosej so naše šole v Istri dobivale vse tiskovne potrebe največ iz „Tipografia Ilariana“ v Gorici. — Valed nove, mnogo vgodnejše pogodbe je prevzela odslej skrb za šolske ti-

skovine za Gorisko in tudi Istro znana narodna „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. Cene bodo veliko nižje nego doslej, a papir bo veliko boljši, izvršitev pa ličnejša. — Da bi se tiskarni za prvo leto delo olajšalo, prosi vse gg. šolske voditelje, da bi blagovolili že zdaj naročiti vse potrebne tiskovine za prihodnje šolsko leto. Ne dvomimo, da gg. voditelji radi takoj nasnanijo tiskarni, koliko kosov vseko tiskovino bodo potrebovali.

Dohodki tržaške občine. Meseca maja t. l. se je vplačalo na učitnjih in občinskih dokladah 108.183 gld. (9978 gld. 91 n. več kakor maja meseca 1893. t.), meseca junija t. l. pa se je vplačalo 106.471 gld. 74 n. (23.013 gld. 20 n. več, kakor lani junija meseca). Na davku je bilo vplačanih junija meseca 209.032 gld. 37 n. od kajih je bilo 103.038 gld. 27. n. na račun občine. — Lepi dohodki, a vendar naša sl. občinska uprava ne more ishajati s njimi!

Vinska dražba v javnih skladisčih. Tržaški skladisčni odbor je sklenil, da bodo priredoval v povsodgo trgovine s vinom od časa do časa vinske dražbe v c. k. javnih skladisčih. Prva taka dražba bodo dne 18. septembra t. l. Prodajala se bodo istrska, dalmatinska, italijanska, grška in turška vina.

Gospodarsko društvo na Greci. vpisana sadruga z omenjenim poročljivom, ima jutri v nedeljo dne 5. t. m. ob 5½ uri popoludne v zgornji dvorani društvene gostilne „pri Trdnjavi Kresidi“ svoj I letoski izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Odobrenje potrebne pogodbe za ustanovitev goščinstva filialke v Barkovljah; 2. Določitev „Notranjega roda“ z posebnim ozirom na tiste nadružnike, ki zanemarjajo društvene koristi in 3. Razni nasveti in želje.

Slovensko gledališče v Ljubljani. Ljubljansko „Dramatično društvo“ otvoril v drugi polovici avgusta meseca po novem, občirnoščem načrtu osnovano dramatično šolo, ki bodo novim igralcem podajala priliko izobraževati se za slovenski oder.

Iz okolice Kanalske nam pišejo: Medtem ko vas Evropa premičlja, kako bi ugnala novodobni anarchizem, čujejo se med ljudstvom razna menjenja. Jeden mislijo, da bi trebalo porušiti vse novodobne stroje — te prave nebodijihreba — ter potem namestiti po tovarnah one milijone ljudij, ki životarijo brez dela. Tako ne bi ti nesrečni ne mislili več na peklenska dejanja, o katerih čitamo danu na dan, da je kar groza.

Drugi zoperi menijo, da je dandanes vse prav in lepo in po pravici. Tem-le so vidi prav, da se le odsluženim vojakom podaljujejo državne službe, doč, drugi pa naj si pomagajo z rokodelstvom ali obrtništvom. Da, pomagajo si, ali za koliko časa? Dokler ne pride morda kaki c. k. služabnik, da mu odpre — seveda na ime svoje soproge — prav pred nosom isto obrt ter mu dela konkurenco. Poslednji seveda kmalu uniči prvega, ker podpira svojo obrt so svojo mesedno plačo. In vendar bi lahko živel pošteno, ne da bi delal konkurenco drugim.

Zato menimo, da bi bilo prav in po pravici, da bi se c. k. služabnikom ne dozvoljelo pečati se obrto, če tudi na ime žene. In ako se c. k. služabniki ne morejo preživljati s plačo 600—800 gld., pa naj jim povisajo plačo. Saj moramo živeti vse. Krivice naj se odpravijo torej, pa se ne nahajajo samomori, zločinstva in anarchizem.

Koliko kmetov poznamo, ki so prav zadovoljno in pošteno živeli na svojem premoženju; ko so se pa domisili obrtne svobode, „Gewerbe-Freiheit“, vrgli so od sebe kmetijsko orodje ter jeli pečati se s kupčijo — in kmalu je bilo po njih. Prodali so svoj svet, ali pa si izposodili denar na velike obresti, jeli so razkošno živeti — seveda mora „trgovca“ drugače živeti nego pa kmet —, začeli so v razne družbe in kmalu je sledila — igra. Vol za volom izginjal je na igralki mizi in ni trajalo dolgo, da je zapel boben. Kaj naj počne tak uničeni kmet? Odvadil se je delu in krenil je na slabu pota.

Zato pa kličemo: prod s tisto obrtno svobodo! Tudi število krčem naj bi se skrčilo. Nalepši izgled imamo pri prodajnicah žganja. Sedaj, ko ne smo več vsaka baba prodajati žganja, so ljudje vendar bolj zdravi in črveni. Ako bi se omejilo popivanje, dosegli bi mnogo: za vero, dom in — cesarja.

Kdor ne napreduje, gre rakovo pot. Te besede veljajo za vse ljudi, posebno pa za

učitelje in učiteljice po deželi. Njam je povrjeta nežna mladina, da jo poučujejo v raznih vednostih in jo privajajo vsemu dobremu. Iz kratka: blagor in gorje otroku in družini kateri je v rokah učiteljev in učiteljic. Zato pa je tiva potreba učiteljem in učiteljicam, da se izobražujejo neprestano za svoj poklic. V to pa treba zopet časopisov in knjig, ali vse to stane veliko denarja. Denarja pa imajo učitelji — saj se menda ne zamerimo nikomur, skušavamo to odkrito, bore malo. Saj so moramo čuditi kako se pretivljajo se svojimi bornimi plačicami. Od kodi vzeti torej denarja za knjige?

Slednji čas bi bil torej, da se primerno urede učiteljske plače, a to ne samo na papirju, ampak v resnici. Saj ne pretirujemo nikakor, ačko redemo, da bolje izhaja srečni hlapec, nego pa vrgojitelji naših otrok in bodočih državljanov našo ljube Avstrije. Plače treba povisiti učiteljem tudi zato, da ne bodo prisiljeni iskat si postranskih zaslužkov, kajti vse gospodoma ne more nikdo služiti. Zanemarjati mora jedno ali drugo. In koliko nedostatkov izvira iz tega, ako so učitelji zajedno občinski tajniki. Kako naj postopa učitelj-tajnik n. pr. proti županu, ako se je poslednji kaj pregrali proti šolskemu zakonu?

Proti pericam. Ozirou na kolero, ki se je pojavila v Galiciji, obnavlja mestni magistrat prepoved izza leta 1891., da namreč perice v tržaški okolici iz zdravstvenih ozirov ne smejo prati perila v mlačkah, to je v stojedi vodi. Kdor bi prestolil to prepoved, bodo kaznovan z denarno globo 50 gld.

Ogenj. Dne 2. t. m. ajutraj se je vneslo pohištvo na stanovanje rodbine Padovan v hiši št. 1. ulice Malcanton, ker se je bila gorenja avtelnica prevrnila na neko postelj. Pribitevski gasilci so ugasili ogenj po precejšnjem naporu. Škoda je okolo 400 gld.

Najden utopljenec. Minoli četrtek popoldne našli so blizu obrežja pri Sv. Andreju utopljenca. Poklicali so zdravnika iz zdravniške postaje, ki je konstatiral, da je dotični človek poginil pred nekoliko minutami. Truplo so odpeljali v mrtvačnico pri sv. Justu, toda kolikor ljudi si je ogledalo mrtlico, nihče ga ni sposnal. Sodi se, da je dotični človek v pisanosti padel v morje in poginil. Pri njem niso našli nobena stvari, iz katerih bi moglo sklepati na njegovo osebo. Utopljenec je kaže bil 45let star in morda delavškega stanu.

Samomor. 4letni izvozec Fran Suligoj, stanovanju v podstropu hiše št. 13 v ulici Giulia, skočil je sinoč raz okno strančica poleg svojega stanovanja na dvorišče in oblezal na mah mrtev. Truplo so prepeljali v mrtvačnico pri sv. Justu. Vzrok samomoru je morda iskan v sorodniškem prepiru, kajti pok. Suligoj je imel 3 brata, z kajimi baje ni živel baš v najlepši slogi.

Policijsko. 17letnega sina uglednih tržaških staričev so zasadičili včeraj v Buchlerjevi kopelji, ko je bil ukral nekemu gospodu 6 gld. iz listnice. Tatvina v tej kopelji dogajala so se tako pogostoma in brkone imajo vse na vesti omenjeni „gospodio“, kogega so prijavili policiji.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 4. Madjar Allam* javlja, da bodo v deputaciji, kojo odpošlje klerikalno konservativna stranka h kralju s prošnjo, da ne bi potrdil cerkveno-političkih zakonov, sestavljenih iz 200 do 300 oseb.

Peterburg 4. Kolera pojema stalno. Dne 30. m. m. obolelo je le 50 oseb in umrlo jih je 36. V bolnišnicah bilo je istega dne že 550 bolnih za kolero.

Berna 4. Zavezni svet je pristal na željo Italije, da si obe državi medobeno prijaviti potrebe ali koristna poročila o anarchizmu.

Berna 4. Norddeutsche Allg. Ztg. javlja, da so nemške vojne ladije „Alexandrine“, „Arcona“ in „Marie“, koje so sedaj ob zapadnem obrežju Amerike, dobile povelo, da odpljujo v kratkem na bojišče v vzhodni Aziji, da tam varujejo nemške interese.

Sredec 3. Tukaj se govori, da nastane v kratkem ministerska kriza. Med posameznimi ministri je baje navstal hud razpor, princ Kohurg se hoče zaradi tega vrniti v kratkem domov. Položaj je po vsej kneževini tako kritičen. Boj je neprevratna.

Madrid 4. Španjsko križarko „Don Juan“ odpola je vlaž v Koreji, da opaža gibanje kitajskega in japonskega brodovja.

Shangaj 3. Iz Tien-Tsina javlja: Podkralj države Petescheli, Li-Hung-Chang, prisel v nemilost, kar ni pravočasno odredil priprav za vojno. Uzeli so mu žolto mandarinovo opravo. — Vse begune kitajske vojske, kolikor so jih ujeli, so danes v Tien-Tsingu obglasili.

Ljubljanska uradništva.

Radi preoblike gradiva smo moral izpasti nekatere stvari. Prosimo potrpljenja.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.57—6.58, za spomlad 6.97—6.98 Koruza za avg.-sept. 5.54 do 5.55. Oves za jesen 6.03—6.05 Rž za jesen 5.03—5.05.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6.40—6.45, od 78 kil. f. 6.50—6.55, od 79 kil. f. 6.60—6.65, od 80 kil. f. 6.65—6.70, od 81 kil. for. — — —.

Jedem 6.25—6.40; proso — — —. Ponudbe in povraševanje po plenici srednje. Prodalo se je 15.000 met. st. 2—5 n. dražje od včeraj. Oves 15 n. ceneji. Koruza stalna. Vreme: oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor za avgust f. 14.90 nova roba za decembr f. 14.05, mladno.

Havre. Kava Santos good average za avgust 95.25, za decembr 84.50.

Hamburg. Santos good average za avgust 76.50, september 77.75, decembr 87.75, trg mirn.

Novi Jork 3. Zimska plenica 56 (poslednji teden 55), koruza 54% (?) (poslednji teden 48. Žila bode letos skupno okolo 157%, milijonov hektolitrov.

Dunajsko borsa 4. avgusta

	včeraj	danes
Državni doig v papirju	98.40	98.45
* v srebru	98.40	98.45
Avtirska renta v zlatu	122.45	122.25
Kreditna akcija v kronah	97.70	97.70
Kreditna akcija	364.10	363.75
London 10 Lst.	124.65	124.55
Napoleoni	9.90	9.90
100 mark	61.05	61.02
100 italij. lir	44.35	44.55

Riž. V poslednjih 14 dneh se je zopet podražil italijanski pridelok za tijo, in to, ker čistilni niso mogli delati zaradi pomakanja vode, a vsega tega so tudi skladista majhna. — Japonski se drži takoj povsem čvrsto. Prodalo se je več tisoč vred extra A A A po f. 17.— in finiga X po f. 15-25.— Angleški se je poboljšal za "do 7".

Oltje, iz Italije prihajajo vesti, ki pritrjujejo poročilo o škodi, koje je bila prvozročna maslinam neka vrst črva. Nova letina bodo sicer slabila, toda vrsti bodo slabše. Tu se držijo dovelj visoke cene za fine in polfine vrsti; osobito se zahtevajo flas. — Ostale vrsti, kakor n. pr. grške, dalmatinske itd. so zanemarjene.

Južno sadje. Limoni so se tako podrazili h. cena jim je danes, kakor je že vrst, od 5 do 7 f. — Pomaranče primanjkujejo. O levantinskemu sadju nam je omeniti, da je „kampanja“ končana; v Nemčijo se je predalo okolo 1000 kvintalov suhega grozdja, za katero imamo že novih ponudah za odjavo v septembra po f. 10.—, ker bodo tudi v tem letu letina obilna. Nasproti pa bodo slaba letina za grozdje „Sultana“, vselej česar bodo isto imelo visoko ceno. — Smokve kažejo do sedaj dobro ter se je nadajeti dobro letino. — Rožički kažejo v Italiji dobro, v Dalmaciji pa slabše od lanjske letino. Poslednje dobimo koncem avgusta po f. 8½, do 9.

Polenovka. (Bakalija). Letošnji lov je gleda množino jedank lanjskemu, ali vrst je mnogo bolja od lanske. Takajšnja tvrdka M. Truden, katera se posebno bavi z uvažanjem polenovke, dobila je že prvo partijo, in to takoj zgodaj, kakor se ne pomni dnešek, kajti navadno prihajajo prve partie že koncem avgusta meseca.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka in otrobi. Koncem prejšnjega in početkom tega tedna je prodal Hagenmacherjev mlajn v Pešti razne vagono svojega izdelka št. 0 po f. 12.30, št. 1 f. 11.50, št. 3 f. 10.30 in št. 4 po f. 10.— povprečno. „Econo“ je bil prodal nekaj svoje št. 6 po 11 gld. z znaten odbitkom. Kljub temu, da obeča pšenici slabo letino zaradi bivše suše, to dejstvo vsaj doslej nikakor ni slabo vplivalo na ceno drugih žitnih pridelkov. Vendan pa mislimo, da se mora pripisovati vedno padajoča cena pšenici bolj spletkom veletrgovcev a pšenico, kakor pa slab letini, kajti veletržci pritisajo na tržišče zato, da morejo nakupiti blago bolj po ceni, kar se sledajoči ponavljata skoraj vsako leto. Ako pa pride pridelek v dobre roke, to je v roke ljudi, kojim ne treba baš denarja, se gotovo popravijo cene, ker so iste danes že skrajno nizke. — Ogrski mlini zahtevajo: za št. 0 od f. 12.70 do 13.10.; št. 1 od f. 11.90 do 12.60.; št. 2 od f. 11.30 do 11.90.; št. 3 od f. 10.70 do 11.20., št. 4 od f. 10.40 do 10.90.; št. 5 od f. 10.10 do 10.50.; št. 6 od f. 9.40 do 10.—; št. 7 od f. 7.95 do 8.50.; št. 8 od f. 6.35 do 6.50., kakor je že dotedna vrst.

Otrobi. „Econo“ je prodal nekoliko svojega izdelka po f. 3.90 z vrečo vred. Ostale marke so nespremenjene, z malim prometom.

Drobni otrobi. Primanjkuje „Economov“ izdelek. Zahteva se f. 4 za kvintal z vrečo vred proti oddaji v bodočnosti. Prodalo se je nekoliko vagonov Mariborskega izdelka po f. 3.75 do 3.85. — Levantinski so nespremenjeni (kakor v poslednjem poročilu.) — Tržišče se je zaključilo stalno.

Goved. Od 26. m. m. do 1. t. m. prodalo se je v Trstu 549 volov in 83 krov klavne živine in sicer 90 volov iz Kranjske, 208 iz Hrvatske, 4 iz Istre, 236 iz Dalmacije in 11 domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 47.— do 47.50.; voli iz Hrvatske po f. 44.— do 45.—; iz Istre po f. 45.— do 46.—; iz Dalmacije po f. 43.— do 44.50 in domači po f. 47.— do 47.50.; domače krave po f. 45.— do 46.50 in krave iz Kranjske po f. 45.— do 46.— kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.45, II. vr. po f. 2.45, slama I. vr. po f. 3.— in II. vr. po f. 2.45 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 90 do 94 n. e., v part. od 30 do 50 kg. po 88 do 90 n. e., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.— do f. 1.06 in v part. od 30 do 50 kg. po 98 n. e. do 1.— kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.06 do 1.08 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.40 do 2.60 s o komadom.

Kokoši po 90 n. e. do 1.30 komad, piščeta po 80 n. e. do f. 1.50 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.50 do 3.— R. M.

SVOJI K SVOJIM!

Slovencem tržaškim priporočam svojo gospodino v Barovljah „Alta bella Trieste“. Izborna domaća kuhinja, prista domaća vina in kraški teran. Gabrijel Devetak.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v Trstu. Piazza della Posta (Dogana) toči istriško vino po 28 n. e., belo vino po 32 n. e., kraški teran, lastnega pridelka, po 40 n. e. liter. — V sodiščih od 25 litrov naprej, franko na dom, po cenah, kakor se dogovorijo. — Izborna kuhinja. Vsprejemo se na obed in večerje po nizkih cenah. — Nadajmo se obilnega obiska beleži najudanejši F. Kovarič.

Opazka. Vsprejemo narocila na vino za trajanje dežele franko železnica Trst po 15 gld. hektl.

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček

Gospodarska ulica št. 9 v Gorici
je vsprejela odslaj v svojo zalogu

VSE ŠOLSKA TISKOVINE

za Goriško in Istro po ugodnejših pogojih, t. j. nizjih cenah, pri boljšem papirju in ličnejši izvršitvi.

Cislana šolska rodstra so uljudno napravljena takoj naznaniti tiskarni svoja narocila za prihodnje šolsko leto, da se priredi zadostno število vsakovrstnih tiskovin še o pravem času.

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Muda Vecchia št. 1. prodaja in popravlja ure po nizki cenai. Priporoča se slavnemu občinstvu. 5—52

Gostilna Ivana Trevna

v ulici Madonina št. 1. v obližnjem občinstvu. Točijo se zmori izvrstna istrska in okolišanska vina po najnižji cenai. Točna postrežba za slavne kremi in mrzljimi jedmi. 2—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajoč se sl. občinstvu zagotavlja pošteno in vosten postrežbo.

Bratje Ribarič, izdelovalci ogljev v Trstu: via Pondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordaioli 2, z udom tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti karbonina, kok, drva na metro itd. Naročbe se spremljajo tudi z dopisnicami.

K. Zobec in C. izdelovalci umeteljnih ognjev priporočajo ob vsaki priliki počastiti z naročili temveč, ker se naslanja na rok „Svoji k svojim“. Naročila vsprejemo so na cesti Rosselli hšt. 121 (Camp. Morpurgo) v Trstu. — Ceniku v slovenskem jeziku pošilja franko in gratis.

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkovcu“) priporoča pravi kraški teran iz Komne I. vrste po 40, II. po 32 in belo vrapasco po 36 n. e. liter. — Držec se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

RODOLJUBI!!

Podpisani naznamjan, da sem odprt v soboto dne 9 junija svojo krémo v ulici Valdirtivo št. 10., znamo pod imenom „Croce di Malta“. Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, cene poštene. — Nadejajoč se, da me bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podprtih, beležili udani Fran Kravos.

Gostilna „CANTINA ISTRIANA“ via Tivarnola, blizu postaje Južne železnice. Prodaja najboljša istrska vina po 36 kr. in kraški „Auberski“ teran po 44 kr. liter; pivo iz tovarne Steinfeld po 28 kr. liter. Kuhinja prve vrste. — Kosila po 32 kr. — Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se uljudno podpisani za mognobrojni obisk. Josip Može.

V ulici Cecilia št. 6

toči se izvrstno istrijansko in furlansko vino po 28 novčičev liter. Belo vino po 32 in moškat po 40 novčičev. — Marčno pivo po 24 novč.

SVOJO VELIKO ZALOGO olja iz oliv priporoča 3—52

Enrico qm. Carlo Gortan via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Škropilnice in žvepljalke inžinirja Živica.

Vsake vrste strojih za kmetijstvo in obrnjenje, motorji (gonitelni stroji) na par in petrolijem, pumpe (sesalke) za rabe pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrdke.

Omenjene škropilnice so posiljajo na vsako poštno avstro-ogrsko monarhijo, franco, po 10 gld. komad.

Schivitz & Comp.
(Živice in družb.)
v Trstu, ulica Zonta 5.

Gostilno s prenočišči ALLA NUOVA ABBONDANZA

ulica Torrente 15, 24-7 priporoča podpisani slavnemu občinstvu. Prostori so odprtji pri skrbljeni s svežimi jedili do 2. ure polnoči, z izvrstnimi namiznimi in desertimi vini ter izvrstno kuhinjo. Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Za točno in vosten postrežbo jamči ponizni F. FAVERO.

Dobiva se najceneje v podpisani tiskarni ako se naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy

tiskarni zraven rotorja v Ljubljani

priporoča:

ZA ŽELODEC: Marijeticke kapljice za želodec — Steklonica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajjalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zahajanj, skaženem želodeci — Skatalija 21 kr. jedan zavojec s 6 skataljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa: Planinski zeliščni ali prsi sirop za odraslene in otroke; razvajanja sliž in lažja bolečine, n. pr. pri kašici. — Steklonica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Vsa ta našteta in vse druga zdravilna sredstva se obnavljajo v lekarni.

Ubalda pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotorja in se vsak dan s prvo pošto razpoljujajo.

Zdravnik 18-48

Dr. M. Lukšić - Nižetić ordinira od 3-4 popol.

via Madonna del Mare 2, II.

(V slučaju potrebe tudi po noči).

Svoji k svojim! Po neverjetno nizkih cenah dobivajo se najnovjeva vsakovrstna

Kolesa (bicykli) (model 1894)

za openski novi cesti št. 18, blizu pivovarne. Jamči se za vsako kolod 12 mesecev. Kdo ne zna voziti, smači ga brez nevarnosti in brezplačno v treh dneh slovenski učitelj, in nikdo naj ne misli, da ne bi se naučiti mogel. — Pošilja se na deželo in vse kraje. Cena: so:

Kolo s tanjšim kavčkom gld. 98

z votlim kavčkom gushion 108

pneumatično se sirokom kavčkom 138

močnejšo Duolup ali Kontinental 145

z tangentnimi prečkami 150

Stroji s 3 kolesi z zelenimi obroči za otroke 12

fantistične obroči iz kaučuk 20

Naslov: Zaloge koles v Trstu, Strada nuova št. 18

2 zlati 13 srebrnih kolaj.

9 čestnih in priznanih diplomi.

Kwizidina restitucijska tekočina

e. in k. priv. pralna voda za konje.

Cena steklenici avstr. velj. gld. 1.40.

Rabi se 30 let v dvornih hlevih, v večjih vojnah in zasebnih hlevih kot krepčilo pred težkim delom in po težkih delih, proti potidivam, izvinjenjem, otrpelost kit itd. ter daje konjem posebno moč za brzo tekanje.

GLAVNA ZALOGA:

Fran IV. Kwizida

c. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik, Okrožni lekar v Korneburgu pri Dunaju.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogrske.

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in za hitrejši jo izrecno: II.

Kwizidina restitucijska tekočina.

Gostilna „Alla Città di Vienna“ Piazza Caserma h. št. 2, (zraven Tiskarno Dolene) toči teran I. vrsti in prvi kletij Kazelj in Avberja po 48 n. e. liter, kakor tudi istrsko vino sproti in za domačo uporabo. — Grasko pivo, izvrstna kuhinja (italijanska in nemška) po jasno učenih cenah. — Priporoča se sl. občinstvu (101) Ant. Brovedant.

Vozni listi in tovorni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod RED STEARN LINIE iz Antverpena direktno v

New York & Philadelphia

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanje odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-1

Red Star Linie